

The War in Ukraine, *Gog u-Magog*, and the Arc of History

A Torah perspective on history and current events

Part I: Is the war in Ukraine a harbinger for the coming of mashiach?

he has not come, he never will come.” But [even so], wait for him, as it is written, “Though he may tarry, wait for him.”

3. מסכת דרך ארץ פרק היוצא הלכה יג
רבי יוסי אומר, הנותן את הקץ אין לו חלק לעולם הבא.

Said R. Yosi: Someone who predicts the end (*keitz*) has no portion in the world to come.

4. רמב"ם הלכות מלכים פרק יב הלכה ב
וכן לא יחשב הקצין, אמרו חכמים תפח רוחם של מחשבי הקצים, אלא יחכה ויאמין בכלל הדבר כמו שבארנו.

Similarly, one should not try to calculate the appointed time [for the coming of *mashiach*]. Our sages declared: “May the spirits of those who attempt to calculate the final time [of *mashiach*’s arrival] expire!” (*Sanhedrin* 97b). Rather, one should await [his coming] and believe in the general conception of the matter, as we have explained.

5. Rambam, Epistle to Yemen

In your letter, you have referred to the computations of the *keitz* and R. Sa’adya’s opinion on the subject. **First of all, you must know that no human being ever will be able to determine it precisely**, as Daniel already has explained, “For the words are shut up and sealed” (*Daniel* 12:9). Indeed, many hypotheses were advanced by

1. רמב"ם הלכות מלכים פרק יב הלכה ב
וכל אלו הדברים וכיוצא בהן לא ידע אדם איך יהיו עד שיהיו, שדברים שתומין הן אצל הנביאים, גם החכמים אין להם קבלה בדברים אלו, אלא לפי הכרע הפסוקים, ולפיכך יש להם מחלוקת בדברים אלו, ועל כל פנים אין סדור הייית דברים אלו ולא דקדוקיהן עיקר בדת, ולעולם לא יתעסק אדם בדברי ההגדות, ולא יאריך במדרשות האמורים בענינים אלו וכיוצא בהן, ולא ישימם עיקר, שאין מביאין לא לידי יראה ולא לידי אהבה.

All these and similar matters cannot be [clearly] known by man until they occur, for they are undefined in the words of the prophets. **Even the sages have no established tradition regarding these matters** beyond what is implied by the verses; hence, there is divergence of opinion among them.

In any case, neither the sequence of these events nor their precise details are among the fundamental principles of the faith. One should not occupy himself at length with the aggadot and midrashim that deal with these and similar matters, nor should he deem them of prime importance, for they bring one to neither awe nor love [of God].

2. תלמוד בבלי מסכת סנהדרין דף צו עמוד ב
אמר ר' יונתן תיפח עצמן של מחשבי קיצין שהיו אומרים כיון שהגיע את הקץ ולא בא שוב אינו בא אלא חכה לו שנאמר אם יתמהמה חכה לו.

Said R. Yonatan: Blasted be the bones of those who calculate the end (*keitz*). For they would say, “Since the predetermined time has arrived, and yet

6. רמב"ם, הקדמה לפרק החלק

והיסוד השנים עשר ימות המשיח, והוא להאמין ולאמת שיבא ואין לומר שנתאחר אם יתמהמה חכה לו... ולהאמין בו מן הגדולה והאהבה ולהתפלל לבואו בהתאם למה שנאמר בו על ידי כל נביא, ממשה ועד מלאכי. ומי שנסתפק בו או זלזל בענינו הרי זה מכחיש את התורה שהבטיחה בו בפירוש בפרשת בלעם ואתם נצבים...

The twelfth principle is the era of *mashiach*, namely, to believe and affirm that he will come and that one should be waiting for him even though he delays in coming...and to believe that he will be great and beloved, and to pray for his arrival in accordance with what was stated about him by all of the prophets from Moshe to Malachi. And anyone who is unsure about this or denigrates it contradicts the Torah that explicitly promised [concerning] him...

7. רמב"ם הלכות מלכים פרק יא הלכה א

וכל מי שאינו מאמין בו, או מי שאינו מחכה לביאתו, לא בשאר נביאים בלבד הוא כופר, אלא בתורה ובמשה רבינו, שהרי התורה העידה עליו שנאמר ושב ה' אלהיך את שבותך ורחמך ושב וקבצך וגו' אם יהיה נדחך בקצה השמים וגו' והביאך ה'...

Whoever does not believe in him, **or does not await his coming**, denies not only [the statements of] the other prophets, but also [those of] the Torah and of Moshe, our teacher, for the Torah attests to his coming, stating: "And Hashem, your God, will bring back your captivity and have compassion upon you. He will return and gather you [from among all the nations].... Even if your dispersed ones are in the furthest reaches of the heavens, [from there will God gather you in].... God will bring you [to the land]..." (*Devarim* 30:3–5).

scholars, who fancied that they had discovered the date, as was anticipated in Scripture, "Many will run to and fro, and opinions shall be increased" (*ibid.*). That is, there shall be numerous views concerning it. **Furthermore, we have a divine communication through the medium of the prophets that many people will calculate the time of the advent of *mashiach* but will fail to ascertain its true date.** We are cautioned against giving way to doubt and distrust because of these miscalculations.... The rabbis invoked God to frustrate and destroy those who seek to determine precisely the advent of *mashiach*, because they are a stumbling block to the people, and that is why they uttered the imprecation, "May the calculators of the final redemption come to grief" (*Sanhedrin* 97b).

As for R. Sa'adya's messianic calculations, there are extenuating circumstances for them, though he knew they were disallowed. For the Jews of his time were perplexed and misguided. The divine religion might have disappeared had he not encouraged the pusillanimous and diffused, disseminated, and propagated by word of mouth and pen a knowledge of the Torah's underlying principles. **He believed, in all earnestness, that by means of the messianic calculations, he would inspire the masses with hope for the truth. Verily, all his deeds were for the sake of heaven. Consequently, in view of the probity of his motives, which we have disclosed, one must not decry him for his messianic computations...**

we dare not put trust in a man's pretensions to prophecy if he does not excel in wisdom, certainly we should not consider the claims of an ignoramus that he is the messiah. **That the man in question is an ignoramus is evident from the order he issued, as you state, to the people to give away all of their possessions for charitable purposes. They did right in disobeying him, and he was wrong inasmuch as he disregarded the Jewish law concerning alms-giving.** For Scripture says, "If a man will devote anything of all that he has" (*Vayikra* 27:28), and the rabbis explain in their comment on this verse, "part of all that he has, but not all that he has" (*Sifra* ad loc.). The sages accordingly limited the amount one may give: "He who is inclined to be liberal with the poor may not part with more than a fifth of his possessions" (*Ketubbot* 50a). There is no doubt that the process of reasoning that led him to claim that he is the messiah induced him to issue a command to his fellow men to distribute their property to the poor, causing the affluent to become destitute and vice versa. According to this ordinance, it would be necessary for the newly rich to return their recently acquired property to the newly impoverished. Such a regulation, which would keep property moving in a circle, is the acme of folly.

8. תלמוד בבלי מסכת שבת דף לא עמוד א
אמר רבא: בשעה שמכניסין אדם לדין אומרים לו: נשאת ונתת באמונה, קבעת עתים לתורה, עסקת בפריה ורביה, צפית לישועה, פלפלת בחכמה, הבנת דבר מתוך דבר?

9. רמב"ם אגרת תימן
ואחד מן התנאים שיש אצלנו ידועים לכל נביא - שיהיה בתכלית המדע ואז ינבא אותו הקב"ה. לפי שהוא עיקר אצלנו שאין הנבואה שורה אלא על חכם וגיבור ועשיר. וביארו, שאפילו גיבור שיהיה כובש את יצרו, ועשיר - עשיר בדעתו. אבל כשיעמוד אדם שאינו מפורסם בחכמה, ויאמר שהוא נביא, אין אנו מאמינים אותו. כל שכן אם יאמר אחד מעמי הארץ שהוא משיח. ואחת הראיות שהוא עם הארץ שצווה לפזר אדם כל ממונו, ושיתנדבו לעניים. וכל השומעים לו הם טיפשים, והוא חוטא, שעושה הפך התורה, הואיל ואין ראוי לתורתנו לעשות צדקה מכל ממונו אלא מקצתו. שכן כתוב "אך כל החרם אשר יחרים לאיש לה' מכל אשר לו," ואמרו מקבלי השמועה "מכל אשר לו - ולא כל אשר לו." ושמו לנדבה גדר וגבול, והוא החומש. אמרו: "המבזבז אל יבזבז יותר מחומש." ואין ספק ששיכלו וליבו שנשאווהו לומר שהוא משיח, הוא אשר נשאו לצוות בני אדם לצאת מכל קניינם להתנדב, לעניים ונעשו להם עניים והעניים עשירים. וחייבו עצמם מן הדין להחזיר להם ממונם. ויהיה הממון על הדרך הזה בין העניים והעשירים חוזר חלילה, וזו סכלות מבוארת.

It is an article of our faith that the gift of prophecy is vouchsafed only to the wise, the strong, and the rich. Strong is defined as the ability to control one's passions. Rich signifies one wealthy in knowledge. Now, if

Part II: The Shape of History and Gog U-Magog

12. ישעיהו יא א'ו

וַיֵּצֵא חֶטֶר מִגִּזְעֵ יֵשׁוּעַ וַיִּנְצֵר מִשְׁרָשָׁיו יִפְרֶה... וְגַר זָאֵב עִם כֶּבֶשׂ וַיִּנְמֵר עִם גְּדִי וַיִּרְבֹּץ וְעִגְלָ וּכְפִיר וּמְרִיא יִחַדּוּ וְנֹעַר קִטָּן נִהְגָּ בָם.

And a shoot shall spring forth from the stem of Jesse, and a twig shall sprout from his roots.... And a wolf shall live with a lamb, and a leopard shall lie with a kid; and a calf and a lion cub and a fatling [shall lie] together, and a small child shall lead them.

10. President Barack Obama:

"It's the answer that led those who have been told for so long by so many to be cynical, and fearful, and doubtful of what we can achieve to put their hands on the **arc of history** and bend it once more toward the hope of a better day."

11. President Joe Biden:

"Freedom will always triumph over tyranny... Putin will pay the price"

13. יחזקאל פרק לח

א וַיְהִי דְבַר-ה' אֵלַי לֵאמֹר. ב בֶּן-אָדָם שִׁים פְּנֶיךָ אֶל-גּוֹג אֶרֶץ
הַמַּגּוּג-וַיִּשֵׂא רֹאשׁ מִשְׁחָךְ וַתִּבֶּל; וַהֲבֵא עָלָיו.

1 And the word of Hashem came to me, saying: 2 “Son of man, set your face toward Gog, of the land of Magog, the chief prince of Meshech and Tuval, and prophesy against him.”

14. מלבי"ם יחזקאל לח:יז

ר"ל כי שם גוג ושם מגוג כבר ישכח בימים ההם עד שלא ידעו כלל מי היא האומה שנקראת בפי הנביא מגוג ושם מלכה גוג רק אז כשיבא על הארץ ויתקיימו דברי הנביא אז ידעו שזה הוא המלך גוג שנבא עליו וכו'.

15. אברבנאל יחזקאל לח

הכוונה הכוללת בנבואה הזאת להגיד שקודם קיבוץ הגליות כשיבאו הנוצרים לכבוש את הארץ ישראל ולמשול בירושלים ויעלו עליהם אנשי המזרח וירכתי הצפון...הנה יהיה אחת מן האומות שיבוא על הנוצרים וילחמו בהם על ארץ ישראל גוי גוג וארץ המגוג שיעלו שם באותה מלחמה קהל גדול וחיל רב עמהם פרס כוש ופוט ושאר האומות.

16. רמב"ם הלכות מלכים פרק יב הלכה ב

יראה מפשוטן של דברי הנביאים, שבתחילת ימות המשיח תהיה מלחמת גוג ומגוג, ושקודם מלחמת גוג ומגוג יעמוד נביא לישר ישראל ולהכיין לבם, שנאמר הנה אנכי שולח לכם את אליה וגו'.

The simple interpretation of the prophets' words implies that the war of Gog u-Magog will take place at the beginning of the messianic age. Before the war of Gog u-Magog, a prophet will arise to inspire Israel to be upright and prepare their hearts, as Malachi 3:22 states: “Behold, I am sending you Elijah.”

17. ויקרא רבה ט:ו

לכשיתעורר גוג הנתון בצפון יבא ויפול בדרום...מלך המשיח שנתון בצפון יבא ויבנה בהמ"ק הנתון בדרום וכו'

פירוש יפה תואר שם

מסדר המדרש נראה כי קבוץ גליות ומלחמת גוג יהיו לפני בוא מלך המשיח ואח"כ יבוא משיח צדקנו לבנות בהמ"ק וכו'

18. תלמוד בבלי מסכת עבודה זרה דף ג עמוד ב

דתניא רבי יוסי אומר לעתיד לבא באין עובדי כוכבים ומתגייירין...כיון שרואין מלחמת גוג ומגוג אומר להן על מה באתם אומרים לו על ה' ועל משיחו וכו'

19. יחזקאל לח:כב

וַנְשַׁפְטֵתִי אֹתוֹ בְּדָבָר וּבְדָם; וְנָשָׂם שׁוֹטֵף וְאֶבְי אֶלְגָּבִישׁ אֲשׁ
וְנִפְרִית אֲמַטִּיר עָלָיו וְעַל אֲגַפְיוֹ וְעַל עַמִּים רַבִּים אֲשֶׁר אִתּוֹ.

And I will punish him with pestilence and with blood; and I will cause to rain upon him, and upon his bands, and upon the many peoples that are with him, an overflowing shower, and great hailstones, fire, and brimstone.

20. יחזקאל לח:כג

וְהִתְגַּדַּלְתִּי, וְהִתְקַדְּשֵׁתִי, וְנִודַעְתִּי, לְעֵינֵי גוֹיִם רַבִּים; וַיְדַעוּ, כִּי-
אֲנִי ה'

I will be exalted and I will be sanctified, and I will make Myself known before the eyes of many nations

21. זכריה יד:ט

וַהֲיֵה ה' לְמֶלֶךְ עַל כָּל הָאָרֶץ בַּיּוֹם הַהוּא יִהְיֶה ה' אֶחָד וְיִשְׁמוּ
אֶחָד.

And God will be king upon all the land. On that day, God will be one and His name will be one.

22. טור או"ה נו

יתגדל ויתקדש — הוסד על פי המקרא (יחזקאל לח, כג)
"והתגדלתי והתקדשתי לעיני הגוים" האמור במלחמת גוג ומגוג. שאז יתגדל שמו של הקדוש ברוך הוא דכתיב (זכריה יד, ט) "ביום ההוא יהיה ה' אחד ושמו אחד."

שמייה רבא — יש מפרשים: שם י-ה רבא; שאנו מתפללין על שם יה שאינו שלם, שיתגדל ויתקדש ושיחזור להיות שלם. והיינו לעת הגאולה שינקום מעמלק, שנשבע שלא יהיה השם שלם עד שינקום ממנו דכתיב (שמות יז, טז) "כי יד על כס יה" שאין הכסא שלם, ואין השם שלם אלא לאחר שינקום ממנו. ואז יהיה השם שלם וגם הכסא דכתיב (תהלים ט, ז-ט) "האויב תמו חרבות לנצח" וכתיב "וה' לעולם ישב כונן למשפט כסאו" - הרי השם שלם והכסא שלם.

that the Holy One blessed is He brings about overturning through the depths of his wisdom, and continuously revolves transformations, to bring the world towards this perfection. And this is what the text said (Tehilim 40:6), "Many things have you done HaShem my Lord, your miracles and thoughts are towards us..."; and similarly said the prophet (Isaiah 25:1) "...Counsel from the past is faith for the faithful"; and similarly it is said (Samuel II 14:14) "...and he plans so that the exiled will not remain exiled". For certainly the Holy One blessed is He does not want to hold to the way of Good and negative for such a long time, and afterward to abandon it and to grasp the way of rulership and Singularity in one moment, like a person who regrets and is consoled; rather from the depths of His wisdom may He be blessed he revolves the events from the depths of his wisdom such that, from within the Good and negative itself in the end we reach this point, that all will be completed, and He may His name be blessed will reveal His Singularity. And more will be explained from this later with the help of heaven:

ונמצא שבאמת בשתי מדות אלה אוהו האדון ב"ה תמיד, ושתיים אלה קבע בחוקו מוסדי ארץ,

א' - מדת השכר ועונש, היא הנהגת הטוב והרע בשיקול אחד לזכות ולחובה, ונקראת הנהגה זאת, הנהגת המשפט, שהקב"ה יושב ודן כל העולם כולו לפי מעשיהם הטובים והרעים. ואתיא תוך משפטו זה - מדת טובו אשר לפי חק שלמותו, לפי ענין ממשלתו, שבכחו הוא רוצה לתקן את כל נבראיו. והנה, לפי מדת השכר ועונש - הקב"ה, כביכול, משעבד מעשיו למעשי בני אדם, שאם הם טובים גם הוא יטיב להם, ואם הם רעים יורחם, כביכול, להענישם; וכענין הכתוב (תהלים סח, לה): "תנו עוז לאלהים"; והפכו (דברים לב, יח): "צור ילדך תשי"; וכמאמרם ז"ל (איכה רבה א, לג), "בזמן שישראל עושים רצונו של מקום - מוסיפים כח בגבורה של מעלה, וכשאינן עושים רצונו של מקום - מתישין כח של מעלה", ח"ו, ולפי מדת ממשלתו ושליטתו אמר (זכריה ג, ט), "ומשתי את עון הארץ ההיא ביום אחד"; (ירמיה נ, כ), "יבוקש את עון ישראל ואיננו ואת חטאת יהודה ולא תמצאנה". והנה לפי מדת הטוב והרע - משפטי ה' אמת לתת לאיש כדרכיו מדה כנגד מדה, והרבה דרכים למקום לשלם לאדם כפעלו, וכאורה איש ימצאנו, אם לחסד אם לשבט. אך לפי עצת טובו בחק שלמותו ית' - הצד השווה שבהן, להחזיר את הכל - לטוב שלם, לתיקון הגמור שיהיה באחרונה. ועל דבר זה נאמר (מלאכי ג, ו), "אני ה' לא שניתי". ובמדרשו של רשב"י אמרו (זוהר כי תצא רפא. וע"ש), "לא אשתני בכל אתר". ואמנם הנהגת השכר ועונש היא המגולית ונראית תמיד לעיני הכל, אך הגלגול שהוא מגלגל הכל לטובה עמוק עמוק הוא, ולא עבידא לאיגלווי כי אם לבסוף, אבל מתגלגל הוא והולך בכל עת ובכל שעה ודאי, ואינו פוסק.

And He said, "The hand upon the throne (כס) of God (יה): Hashem will have war with Amaleik from generation to generation" (*Shemot 17:23*).

24. רמח"ל, דעת תבונות, מח

אמר השכל [אל הנשמה]... ואמנם בהיות הכונה התכליתית רק גילוי היחוד, ולא העלמו, וכמו שביארנו לעיל, כי אין ההעלם הזה אלא אמצעי כדי לבא אל הסוף הזה של הגילוי; על כן, אף על פי שהסתיר פניו לחדש בו דבר הנהגת הטוב והרע הזאת, שב על כל פנים והשקיף במדת טובו, ולפי חק ממשלתו, להשלים סיבוב כל הנהגה הזאת בתיקון הכללי. וזה דבר פשוט, כי כבר שמעת איך קץ שם לחשך זה של הטוב והרע כל זמן השיתא אלפי שנים; וכבר גזר מראשית אחרית אשר תכלינה כל אלה, וישאר יחודו מגולה, וטובת העולם קבועה לנצח נצחים. אם כן, כל יום ויום שעובר, נמצא העולם קרב יותר אל שלמותו; ולא עוד, אלא שהקב"ה מסיבות מתהפך בעומק עצתו, ומגלגל גלגולים תמיד, להביא העולם אל השלמות הזה. והוא מה שאמר הכתוב (תהלים מ, ו), "רבות עשית אתה ה' אלהי נפלאותיך ומחשבותיך אלינו"; וכן אמר הנביא (ישעיהו כה, א), "עצות מרחוק אמונה אומן"; וכן נאמר (שמואל - ב יד, יד), "וחשב מחשבות לבלתי ידה ממנו נדח". כי ודאי אין הקב"ה רוצה לאחוז בדרך הטוב והרע כל כך זמן, ואחר כך לעזבה ולתפוס בדרך הממשלה והיחוד ברגע אחד, כאדם המתחרט ומתנחם; אלא מעומק עצתו ית' הוא לגלגל מסיבותיו מעומק חכמה כל כך, עד שמתוך הטוב והרע עצמו נגיע סוף סוף לדבר זה, שיהיה הכל נשלם, ויהיה הוא ית' ש מגלה יחודו. ועוד יתבאר מזה לקמן בס"ד:

The intellect said [to the *neshama*]... **And indeed when the ultimate purpose is only revelation of God's Oneness**, and not its concealment, and like we explained before, that this concealment is only intermediate in order to come to this end of revelation; therefore, even though the concealment of His countenance is to innovate with it this manner of behavior of good and negative, He returns nevertheless and oversees with the characteristic of goodness and according to the law of his rulership, to complete bringing about all of this behavior in the general rectification. And this is a simple matter, since you have already heard how He set a time limit to the this darkness of the good and negative all the time of the six thousand years; and He already decreed from the beginning the end which is the purpose of all of this, and His Singularity will remain revealed, and the goodness of the world will be established forever and ever. If so, every day that passes, we find the world coming closer to its perfection; and not only this, rather

..... נמצא. שאם האזון ב"ה רוצה לנהג העולם לפי הנהגת היחוד - להכיר האור מתוך החושך ולעשות שהרע עצמו יחזור לטוב, הנה יצטרך לתת תגבורת לרע בלא השקיף אל זכות הצדיקים; אדרבא, אז נבנו עושי רשעה, והצדיקים - נשפל ראשם לעפר. ואחר זה יגלה ממשלתו, ופרי הגילוי יהיה להחזיר הרע עצמו לטוב, ולא יהיה עוד רע אלא טוב בעולם, ואז יקבלו הצדיקים שכרם, ולא קודם לכן. אך אם הוא מנהג לפי השכר ועונש, אז לא יהיה אלא טוב לטובים ורע לרעים, אמנם אין כאן מה שיגרום תיקון גמור להנהגה שיבטל מציאות הרע, כי למה יבטל וכבר איננו אלא לרעים, והרי הוא מוגבל בתחומו שלא לעשות כטבעו הרע אלא כמשפט הראוי. ולפי שהקב"ה רוצה באמת תיקון הגמור של העולם וביטול הרע לגמרי, על כן הוא רוצה ללכת עם הצדיקים בדרך הנהגת היחוד שזכרנו, שלא יועיל להם צדקתם להצילם מיסורי העוה"ז. וזה לא מטעם השכר ועונש ודאי, אלא כדי שיתוקן על ידם התיקון השלם. וזה טוב להם ודאי, שאז יקבלו שכר יותר גדול ממה שהיה להם לקבל לפי זכותם גרידא. אמנם טוב גם לעולם, כי אם לפי השכר ועונש היה מתנהג עמהם, לא היה יוצא פרי ממעשיהם הטובים אלא שכר מעשיהם, אך לא העברת הרע מן העולם. אך כיון שמה שהם סובלים אינו מטעם מעשיהם אלא מטעם סדר הנהגה, על גן גם התועלת לא יהיה פרטי להם לתת להם שכר, אלא כללי להנהגה, לגלות בזכותם היחוד העליון, ויבטל הרע מן הנהגה עצמה:

25. ישעיהו ב ד

וְכַתְּבוּ חַרְבוֹתָם לְאֵתִים וְחַנְיֹתֵיהֶם לְמִזְמוֹרוֹת

They shall beat their swords into plowshares and their spears into pruning hooks

לא ישא גוי אֵל גוי חָרֵב וְלֹא יִלְמְדוּ עוֹד מִלְחָמָה.

Nation shall not lift the sword against nation, neither shall they learn war anymore.

26. ישעיהו יא:ח

וְשִׁעֲשַׁע יוֹגֵק עַל-חֵרֶת פִּתּוֹ וְעַל מְאוֹרַת צַפְעוֹנָי גְּמוּל יָדוֹ הַדָּה:

And an infant shall play over the hole of an old snake and over the eyeball of an adder, a weaned child shall stretch forth his hand.

לֹא-יִגְרְעוּ וְלֹא-יִשְׁחִיתוּ בְּכָל-חֵרֶת קִדְשֵׁי בְּיַמְלֹאָה הָאָרֶץ דַּעַה אֶת-יְהוָה כַּמַּיִם לַיָּם מְכַסִּים:

They shall neither harm nor destroy on all My holy mount, for the land shall be full of knowledge of the Lord as water covers the seabed.

And we find that in truth with these two characteristics the Master may He be blessed always affects, and He set these two in his rules the foundations of the world,

1 - the character of reward and punishment, it is the manner of the Good and negativity in one balance of merit and liability, and called this behavior **the manner of justice, that the Holy One blessed is he sits and judges all the world according to their actions - the good and the bad.** And it comes with His justice - the character of his goodness which is according to the rule of His perfection, according to the manner of His rulership, for with his power he wishes to rectify all of his creations. And behold, according to the character of reward and punishment - the Holy One blessed is he, (as if it were possible), makes his actions subject to the actions of man, that if they are good He also does good for them, and if they are bad he is compelled, (as if that were possible), to punish them; and like the topic of the text (Psalms 68:35) "Give strength to G-d..."; and its opposite (Deuteronomy 32:18) "You neglect the Rock that bore you..."; and as they said may they be blessed (Eichah Rabbah 1:33), "At the time that Israel does the will of heaven - they add power to the strength above, and when they do not do the will of heaven - they weaken the strength above", G-d forbid, and according to his character of governance and rulership it says (Zechariah 3:9), "...and I will remove the transgression of that land in one day"; (Jeremiah 50:20), "The transgression of Israel shall be sought and not be and the sin of Judah and not be found". And behold according to the character of Good and negativity - The justice of G-d is true to give to man according to his ways quid pro quo, and there are many ways for haShem to pay man according to his actions, and by his manner will he be made, whether to kindness or to His rod. But according to the wisdom of His goodness in the rule of his perfection may He be blessed - the common aspect to them, is to return everything - to complete goodness, to a complete rectification which will be in the end. And regarding this it says (Malachi 3:6) I am G-d I have not changed". And in the madras of Rabbi Shimon Bar Yochai they said (Zohar ki Tetzei 281. and see there), "I shall not change in any place". And indeed the manner of reward and punishment is that which is revealed and always seen by the eyes of all, but the revolving that he revolves all towards the good is very very deep, and does not serve to be revealed except at the end, but it revolves and progresses in all periods and in every hour with certainty, and does not stop: